

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2024
2/1-сон

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2024 йил, 2/1-сон

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎЗР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:
и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

**Бош муҳаррир
ўринбосари:**
и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:
и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:
и.ф.д. Ф.А.Сафаров
катта ўқит. Ш.З.Ўразов

Техник муҳаррир:
и.ф.н., доц. А.Н.Холиқулов

Корректор:
PhD С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:
ассис. Х.Н.Очилова

1 йилда 4 мартаба
чоп этилади.

Ўзбекистон ҳудудида
тарқатилади.

Тахририят манзили:
140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(66)233-17-88

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Ўразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори в.б., DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти в.б., DSc

Анвар Нематович Холиқулов "ZILOL BAXT" меҳмонхонаси самарадорлигини ифодаловчи кўрсаткичлар ва уларни аниқлаш йўллари	78
Ibragim Xudayarovich Nimatov Zamonaviy turizmда motivlashtirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili	82
Sarvinoz Ashurova The importance of Guest houses in the tourism industry of Uzbekistan	87
Собир Худойбердиевич Махмудов Тарихий-маданий туризм салоҳияти ва уни баҳолаш	92
Шахноза Шомуротовна Тошпулатова Навоий вилоятининг тарихий - архитектура ёдгорликларидан туризм соҳасида фойдаланиш йўллари	97
Gulmira Rabbonovna Tursunova, Diyora Istamovna Ochilova O'zbekistonda gastronomik turizmni rivojlantirishning italiya tajribasi	100
Mahliyo Yaxshiboy qizi Umarova O'zbekistonning mavjud turizm salohiyatidan kengroq foydalanish yo'llari hamda xususiyatlari	104
Юлдуз Пирназаровна Урунбаева Музей туризмни ривожлантириш – аҳоли фаровонлигини оширишнинг асосий омили	107
Фарух Тохирович Шукуров Туризм соҳасидаги тадқиқотларнинг эпистемологияси ва билимларнинг манбалари	112
Akmal Odilovich Odilov Turizm sohasida marketing tadqiqotlarining	115
МЕНЕЖМЕНТ ВА МАРКЕТИНГ	
Абдухолик Эгамович Тангиров Инновацион иқтисодиёт шароитида корхоналарни бошқариш ва уни такомиллаштириш	118
Хасан Абдусаидович Рахимов Туризм ва меҳмонхона соҳасида кадрлар менежментининг мазмуни, турлари ва улардан самарадорликни оширишда фойдаланиш йўллари	121
Гўзалхон Акром қизи Абдурашидова Маркетинг тизимида нархларни шакллантириш механизмларининг эволюцияси	127
Лариса Алижоновна Мусабаева, Тимур Ибодуллаевич Ибрагимов Истеъмол бозорини ривожлантиришнинг дастурий механизмлари самарадорлигини ошириш йўллари	132
ИНВЕСТИЦИЯ	
Шахноза Сайдуллаевна Музрапова Инвестицион мулк ҳисобини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари	137
Обид Мамаюнович Пардаев Хизмат кўрсатиш соҳасига инвестицияларни жалб қилишнинг “ЗХ+ФКИ” моделидан фойдаланишнинг стратегик йўналишлари	142
Saida Azatovna Sheraliyeva Erkin iqtisodiy zonalarga xorijiy investitsiyalarni jalb etish	147

Фарух Тохирович Шукуров – «Ипак йўли» туризм ва маданий мерос халқаро университети таянч докторанти

ТУРИЗМ СОҲАСИДАГИ ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ ЭПИСТЕМОЛОГИЯСИ ВА БИЛИМЛАРНИНГ МАНБАЛАРИ

Аннотация: ушбу мақолада туризм соҳасидаги тадқиқотларнинг эпистемологияси, мавжуд билимларнинг манбалари ва мазмун-моҳияти келтириб ўтилган. Шунингдек, мақолада туризм секторининг ривожланиш тенденцияси ва ривожланиш босқичлари батафсил ёритиб берилган.

Калит сўзлар: туризм, туризм жозибadorлиги, бизнес-туризм, барқарор туризм, туристик режалаштириш, зиёрат туризми, туристик фаолиятлар.

Кириш. Ҳозирги кунга келиб туризм тармоғи иқтисодийнинг ажралмас қисми бўлиб, жуда кўп давлатлар ушбу секторни ривожлантиришга ҳаракат қилмоқдалар. Мамлакатимизда ҳам ушбу тармоқни ривожлантириш йўлида барча шарт-шароитлар яратилмоқда. Учинчи минг йилликда, инсон жамиятининг умумий ривожланиш тренди натижасида, туризм нафақат энг самарали иқтисодий тармоққа, балки инсоний мавжудликнинг ўзини сақлаб қолишнинг энг ишончли усулига айланади [1]. Авваллари туризм савдо ва даволаниш мақсадидаги сафарларга тааллуқли бўлса, ҳозирги кунга келиб туризмнинг юзга яқин турлари мавжуд ва у кўплаб ўлчамларга эга. Туризм соҳасидаги эпистемология соҳанинг комплекс ва ўзгарувчан табиатини англаш ва унинг келажакдаги ривожланиш йўллари белгилашга ёрдам беради.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили. "Туризм" атамаси илк бор 1811-йилда англия журнали "Sporting Magazine"да ишлатилган. Ўшандан бери икки аср давомида у ўз маъноларини кенгайтириб бормоқда [2]. Туризм тушунчаси кўплаб хилма-хил фикрлар ва баҳсларни келтириб чиқарди, вақт ўтиши билан уни таърифлаш учун турли иборалар ишлатилди, уларнинг формулировкаси вақт ўтиши билан қисқариб борди. 1905-йилда эса Гайер-Фройлер [3] ўзининг "Швейцария халқ иқтисодиёти бўйича қўлланма" ишида туризмни "бизнинг замонларимизнинг ҳодисаси сифатида, соғлиқни тиклаш ва ҳаёт тарзини ўзгартириш эҳтиёжининг ортишига, табиат гўзалликларига сезгирлик ҳиссининг туғилиши ва ривожланишига асосланган" деб таърифлайди. Шунингдек, немис олими Ханс Позер [4] туризмга қуйидагича таъриф берган: маҳаллий ёки минтақавий даражада вақтинчалик характерга эга бўлган хорижликларнинг концентрацияси сифатида кўради, бу эса маҳаллий аҳоли билан ўзаро алоқаларни келтириб чиқаради. Туризмнинг бошқа иқтисодий соҳалар билан ўзаро алоқаси турли соҳалардан етук шахсларнинг қизиқиши билан намоён бўлади, бу борада мисол сифатида Швейцариянинг икки туризм маркетинги профессорлари Хунцикер ва Крапф [5] берган таърифни келтириш мумкин, улар туризмни "хорижликларнинг ўз яшаш жойидан ташқарида ҳаракатланиши ва бўлиши туфайли юзага келган муносабатлар ва ҳодисалар мажмуаси сифатида кўрадилар, бу эса аҳоли пунктлари ва даромад келтирувчи фаолиятларни яратишга олиб келмайди". Жаҳон Туризм Ташкилоти туризмни одамлар ёки одамлар гуруҳлари томонидан ўзларининг оддий кундалик ҳаёти жойидан фарқли жойларда саёҳат қилиш ва бўлиш вақтида амалга ошириладиган фаолият сифатида белгилайди. Бу ҳаракатлар бир йилдан камроқ вақт давомида дам олиш, иш сафарлари ва бошқа сабаблар учун содир бўлиши мумкин

Тадқиқот методологияси. Тадқиқот ишида танқидий ёндашув, индукция ва дедукция, таҳлил ва синтез, монографик кузатув, қиёсий таққослаш, гуруҳлаш, кузатиш ҳамда статистик усулларидан фойдаланилган.

Таҳлил ва натижалар. Туризм фаолиятининг иқтисодий аҳамияти унинг мақсадидан келиб чиқади, бу соҳада ишлайдиганлар учун фойда олиш учун "табиий ва антропоген ресурсларнинг муайян тоифаларидан фойдаланиш орқали, шунингдек маҳаллий ресурслар ва географик ҳудудлардан фойдаланиш орқали минтақалараро дисбалансларни камайтириш орқали, бу ерда амалга ошириладиган фаолият орқали иқтисодий оқимлар юборувчидан олувчигача, охиргиси туризм соҳасида ишлайдиган

компаниялар бўлади. Туризм соҳасидаги иқтисодий фаолиятнинг ривожланиши ва самарадорлиги аниқ геоинформацияга асосланган, икки хил манзилли компонентлардан иборат бўлган ҳаракатга асосланади, яъни туризмни илгари сурувчиларга мўлжалланган геоинформация маҳсулотлари ва туристик талабга мўлжалланган геоинформация маҳсулотлари. Туризмнинг ижтимоий роли янги иш ўринлари яратиш, янги касбларнинг пайдо бўлиши, ишсизликнинг камайиши, ўзини ўзи баҳолашнинг ошиши ва меҳнат самарадорлигининг кўтарилиши орқали кўзга ташланади.

Туризмнинг таълимий-маданий функцияси таълимда фаол восита сифатида, таълим даражасини оширишда, атрофдаги одамлар билан мулоқотда, дам олиш, кўнгилочар, саёҳат, янги жойлар, одамлар ва урф-одатларни ўрганишда психосоциологик эҳтиёжларни қондиришда намоён бўлади, туризм юқори тартибдаги эҳтиёжларни қондиришни тақозо этади. Шундай қилиб, туризмнинг иқтисодий ўлчами, туристик феноменнинг савдо ва маркетинг механизмларини ўрганишга қаратилган, туризмнинг ҳудудий, экологик ва ижтимоий ўлчамлари ривожланиши мураккаб жараёнларни намоён этади, булар ҳудудий тизимнинг тузилишини таъсирлантиради. Кўплаб фанлар туризм феноменини тадқиқ қилиш ва натижалари орқали таъкидлаб ўтган кўп ўлчамли ва ўзаро фанлараро ёндашувларни тақозо этадиган ҳудудий туристик ривожланиш режаси доирасида ўз хиссасини қўшади, булар туризм иқтисодиёти, туризм, ҳудудий режалаштириш, социология ва антропология. Шу тариқа, ушбу ҳодисанинг ўта динамик ривожланиш суръати туризм тушунчасини мавжуд иқтисодий ва ижтимоий ўзгаришларга доимий мослаштиришни, уни амалий туристик фаолият билан қиёслаб, шунингдек иқтисодиётнинг бошқа соҳалари билан солиштиришни талаб қилади [6].

2023 йилги Жаҳон туризм ташкилотининг йиллик ҳисоботида кўра, туризм фаолиятининг бизнес ҳажми нефт экспорти, озиқ-овқат маҳсулотлари ёки автомобилларнинг ҳажмидан тенг ёки ҳатто юқори. Унинг ривожланиши туризм йўналишлари орасидаги диверсификация ва рақобатнинг ортишига мувофиқ равишда ортомқда. Туризм ривожланган ва саноатлашган мамлакатларда глобал тарқалиши иқтисодий фойдалар келтирди ва кўплаб турдош секторларда—қурилишдан тортиб қишлоқ хўжалиги ва телекоммуникацияларгача бўлган иш билан таъминланишни оширди. Баъзи олимлар шунингдек, замонавий туристик ҳодисасининг мураккаблиги ва динамикасини иллюстрация қилиш учун туризм тизими тушунчасидан фойдаланишда [7]. Уларнинг тушунишига кўра, бу тушунча тўрт асосий элементни ўз ичига олади: сайёҳлар манбаи/ҳудуди, транзит йўлаги, манзил нуктаси ва атроф-муҳит, ва ниҳоят, барча учта айтилган элементни ўз ичига олган атроф-муҳит. Туризм тизими модели бир ҳудуддан бошқасига сайёҳлар оқимини аниқлаш учун, шунингдек туристлар генерацияси манбаи ва улар томонидан танланган туризм йўналиши ўртасидаги алоқанинг муҳимлигини белгилаш учун ишлатилади ва буни қуйидаги жадвалда кўришимиз мумкин.

1-жадвал

Кўп функционалли туризмга ёндашув

Инсоний тажриба:	<ul style="list-style-type: none"> - Одамлар муқобил сайёҳлик маҳсулотлари бўйича қарорлар қабул қилишларида қандай йўл тутишади; - Улар қандай маълумот манбаларидан фойдаланишади; - Улар бу маълумотни қандай баҳолашади; - Туризмнинг турли шакллари танлашда ўз тажрибаларидан фойдаланиш; - Бизнес-амалиёт ва туристик тажрибадан фойдаланиш, уни тушуниш ва фойда олиш усулларида муҳим афзалликлар тақдим этиш.
Ижтимоий хулқ-атвор:	<ul style="list-style-type: none"> - Турист сифатида олинган инсоний тажриба кўпинча бошқа одамлар билан бўлишилади; - Туристик тажриба билан боғлиқ кўплаб қарорлар таъсир қилади: - индивиднинг психологиясига; - тажрибанинг ижтимоийлашувига; - туризмнинг ижтимоий ролини ўзини баҳолашга;

<p>Географик ходиса:</p>	<p>- Жўнаб кетиш нуктасидан манзилга ўтиш туристик сафарнинг ажралмас қисмидир; - Географик тадқиқотлар туристик ҳодисанинг тушунилишини қўллаб-қувватлаш учун мавжуд бўлган функционал ҳудудларни аниқлаш ва таҳлил қилиш орқали ёрдам беради; - Маълумот географик ҳудудни ривожлантириш ёки баҳолаш учун асос сифатида ишлатилиши мумкин;</p>
<p>Бизнес ва даромад манбаи:</p>	<p>- Ушбу соҳада ишлайдиганлар учун; - Кўплаб шаҳарлар ёки туристик районлар (қабул қилувчи) учун, чунки у бошқа ҳудудлардан келган туристлар орқали пул олиб келиш қобилиятига эга бўлиб, бунда бошқа ҳудудларнинг туристик имкониятлари чекланган.</p>

Кўп функционали туризмга ёндашув туризмни бир неча жиҳатдан ўрганишни ва унга муносабатни англатади. Бу ёндашув туризмни фақат дам олиш ва кўнгилочар тадбирлар сифатида эмас, балки иқтисодий, ижтимоий, маданий ва атроф-муҳитга оид кўплаб жиҳатларини ҳам ҳисобга олади.

1. Иқтисодий жиҳат: Сайёҳлик соҳаси иш ўринлари яратиш, маҳаллий иқтисодиётни ривожлантириш ва хорижий валюта оқимини таъминлаш орқали иқтисодий фаровонликка ҳисса қўшади.

2. Маданий жиҳат: Сайёҳлик маданий алмашинувларни рағбатлантиради, маданий меросни сақлаш ва уни тарғиб қилишга ёрдам беради.

3. Ижтимоий жиҳат: Сайёҳлик ижтимоий муносабатларни кучайтиради ва турли маданиятлар ўртасида тушунишни оширади. Шунингдек, у ижтимоий инфраструктурани ривожлантиришга ҳам ҳисса қўшади.

4. Атроф-муҳитга оид жиҳат: Барқарор сайёҳлик атроф-муҳитни асраш ва уни ҳимоя қилишга ёрдам беради. Бу экологик барқарорликни сақлаш ва табиий манзараларни муҳофаза қилишни ўз ичига олади.

5. Технологик жиҳат: Замонавий технологиялар сайёҳлик тажрибасини яхшилаш ва уни бошқаришда муҳим рол ўйнайди, бу орқали сайёҳларга янги ва қулай имкониятларни тақдим этади.

6. Сиёсий жиҳат: Сайёҳлик сиёсати мамлакатнинг халқаро имижини шакллантиришда ва дипломатик муносабатларни мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эга.

Хулоса ва таклифлар. Тадқиқот жараёнида туризмнинг турли функциялари ўрганилиб, туризмнинг такомиллашган функциялари ишлаб чиқилди. Кўп функционали туризмга ёндашув бу шунчаки туризмни дам олиш сифатида эмас, балки уни кўп томонлама ўрганишни ва муносабатни билдиради. Булар орасида иқтисодий, ижтимоий, маданий, экологик ва технологик омиллар мавжудлиги ўрганилди. Шунингдек, маълум бир ҳудудда туризм оқимини аниқлаш мақсадида туризм тизими модели ишлаб чиқилди ва жадвал кўринишида тасвирланди. Бу соҳадаги тадқиқотлар сайёҳликнинг иқтисодиётга, жамиятга ва муҳитга таъсири, шунингдек, туризмни ривожлантириш стратегиялари ва сиёсатларини ўрганади. Ушбу тадқиқотнинг асосий жиҳатларидан бири бу соҳанинг ўзгарувчан табиатини тушуниш ва унга мослашиш қобилиятини оширишдан иборат.

Хулоса қилиб айтганда, туризм ва туристик режалаштириш соҳасидаги эпистемология, соҳанинг комплекс ва ўзгарувчан табиатини англаш ва унинг келажақдаги ривожланиш йўллари белгилашга ёрдам беради.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Safarov B. A Study on the Impact of Distance and Income on Potential Gastrotourists’ Decision-Making Process. African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure. ISSN: 2223-814X/ 2022, Vol 11, 6, pp.2052-2062
2. История путешествий и туризма : монография / А.Н. Дулов, К.А. Дюхова, Д.В. Юрчак. – Витебск : УО «ВГУ им. П.М. Машерова», 2011. – 139 с.
3. История экономических учений [Электронный ресурс] : курс лекций / В. Л. Ключня, А. В. Черновалов, Ж. В. Черновалова. – Минск : БГУ, 2016.

4. Ханс Позер. Искусство наблюдения как искусство изобретения. *Episte'mology & Philosophy of Science*. Volume 13, Issue 3, 2007. Pages 17-36. <https://doi.org/10.5840/eps200713329>
5. Hunziker, Walter; Krapf, Kurt (1955). Schweizerische Gesellschaft für Statistik und Volkswirtschaft (ed.). "Fremdenverkehr" [Tourism]. Handbuch der Schweizerischen Volkswirtschaft. 1. Bern: Benteli-Verlag: 496–503.
6. Cohen, E. and Cohen, S.A. (2012). Current sociological theories and issues in tourism. *Annals of Tourism Research*. Vol. 39, No. 4, pp. 2177-2202.
7. Cooper, C., Hall, C., M. (2008), Contemporary tourism: an international approach, Editura Elsevier Butterworth-Heinemann, Oxford.

Ф.Шукуров	F.Shukurov
Эпистемология туристических исследований и источников знаний	Epistemology of tourism research and sources of knowledge
Аннотация: в данной статье представлена эпистемология исследований в сфере туризма, источники и содержание существующих знаний. Также в статье подробно описаны тенденции развития и этапы развития туристической сферы.	Abstract: in this article, the epistemology of research in the field of tourism, the sources and content of existing knowledge are presented. Also, the article describes in detail the development trend and development stages of the tourism sector.
Ключевые слова: туризм, туристическая привлекательность, деловой туризм, устойчивый туризм, планирование туризма, паломнический туризм, туристическая деятельность.	Keywords: tourism, tourism attraction, business tourism, sustainable tourism, tourism planning, pilgrimage tourism, tourism activities.

Akmal Odilovich Odilov – «Ipak Yo‘li» turizm va madaniy me’ros xalqaro universiteti, «Turizm» kafedrası mudiri, i.f.f.d.

TURIZM SOHASIDA MARKETING TADQIQOTLARINING SAMARALI USULLARIDAN FOYDALANISH YO‘LLARI

Annototsiya: Ushbu maqolada turizm sohasida marketing xizmatlarining o‘rni hamda sohaning rivojlanishida marketing tadqiqotlaridan foydalanish yo‘llari keltirilgan.
Kalit so‘zlar: marketing, raqobatchilar, eksperimental, miqdoriy va sifatli tadqiqotlar, birlamchi va ikkilamchi axborotlar.

Kirish. O‘zgaruvchan bozor sharoitida har qanday turistik korxonaning eng muhim marketing funksiyasi bu to‘g‘ri marketing tadqiqotlarini o‘tkazishdir. Ularsiz kompaniya ishbilarmonlik muhitida harakat qila olmaydi, uni qiziqtiradigan bozorlarning xususiyatlari to‘g‘risidagi ma’lumotlarni tahlil qila olmaydi, raqobatchilarning harakatlarini va mijozlarning ehtiyojlarini o‘rgana olmaydi. Marketing tadqiqotlari ma’lum bir bozorning xususiyatlarini (imkoniyati, o‘sish potensialini, talab tendensiyalari va boshqalar) to‘plash va tahlil qilishni o‘z ichiga oladi. Shuningdek, bozorni o‘rganish marketing tadqiqotining obyektlaridan biri bo‘lib, korxonaning marketing kompleksini ishlab chiqish va joriy etish bilan bog‘liq boshqa sohalarini qamrab oladi.

Mavzuga oid axborotlar tahlili. O‘zbekiston sharoitida turizm sohasida marketing xizmatlaridan foydalanish bo‘yicha alohida masalalari bir qator iqtisodchi olimlarimizning ilmiy ishlarida va tadqiqotlarida yoritilgan. Xususan, K.X.Abduraxmonov, M.R.Boltabayev, I.S.Tuxliyev, M.T.Alimova, E.V.Golisheva, M.Q.Pardayev, B.Sh.Safarov, Z.O.Raximov, T.Tashmurotov va boshqalarning tadqiqotlarida keng yoritilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot ishi davomida kuzatish, qiyoslash, tizimli tahlil, ekspert baholash kabi usullardan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Marketing tadqiqotlari optimal strategiyalarni ishlab chiqish va

ISSN 2091-5187

❧ “СЕРВИС” ❧

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

22.05.2024 йилда теришга берилди. 7.06.2024 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84_{1/8}. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табоғи 15,76. Ҳисоб-нашриёт
табоғи 12,5. Адади 100 нусха. Буюртма № 0076А/24.

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2024.